DERS KUTUSU
DERSKUTUSU.COM

ÇALIŞMA KÂĞIDI
11. Sınıf · Coğrafya · 5. Hafta

Ad Soyad: _____
Sınıf / No: _____
Tarih: _____

Web Tabanlı CBS Uygulamalarının Kullanım Alanları ve Yeryüzündeki Su Kaynakları (Hidrolojik Döngü, Okyanuslar, Denizler ve Göller)

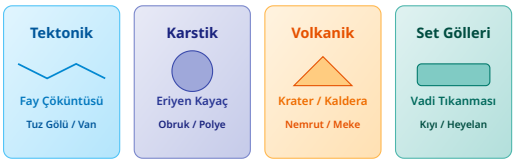
Web tabanlı CBS uygulamalarının kentsel planlama, doğal afet yönetimi ve çevre izleme süreçlerindeki işlevlerini değerlendirir. · Hidrolojik döngünün aşamalarını (buharlaşma, yoğuşma, terleme, sızma ve akış) su dengesi açısından açıklar. · Yeryüzündeki göllerin oluşum tiplerini (tektonik, karstik, volkanik, buzul ve set gölleri) ve açık/kapalı havza özelliklerini karşılaştırır.

HATIRLAYALIM

- Web tabanlı CBS katmanlı coğrafi veri entegrasyonuyla afet yönetimi, şehir planlama ve çevre izlemede anlık karar desteği sunar.
- Hidrolojik döngü buharlaşma, yoğuşma, terleme ve yağış süreçleriyle yerküredeki su kütlesinin dinamik dengesini korur.
- Göller tektonik, volkanik, karstik ve buzul çanaklarında depolanırken gideğeni olan göller tatlı, kapalı havza gölleri ise tuzlu veya sodalı

1 EŞLEŞTİRME

Aşağıdaki göl çanağı türlerini oluşum mekanizmalarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. Tektonik Göller

☐ 2. Karstik Göller

☐ 3. Volkanik Göller

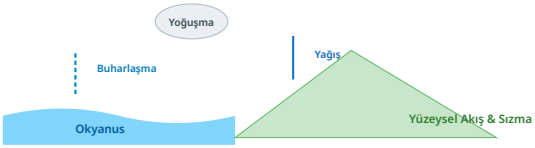
a) Kalker ve jips gibi suda çözünebilen kayaçların erimesi sonucu oluşan çanaklarda depolanır.

b) Krater, kaldera veya maar gibi volkanik patlama çukurluklarında suların birikmesiyle oluşur.

c) Yer kabuğundaki faylanma ve çöküntü alanlarında suların toplanmasıyla meydana gelir.

2 BOŞLUK DOLDURMA

Hidroloji ve göl tiplerine ilişkin aşağıdaki ifadelerde boşlukları kavram bankasından seçerek tamamlayınız.

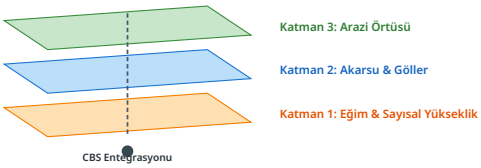

Kaldera | Gideğen | Hidrolojik döngü

1. Yeryüzü ile atmosfer arasında suyun faz değiştirerek sürekli hareket halinde olmasına _____ denir.
2. Gölün fazla suyunu denizlere veya komşu akarsu havzalarına aktaran boşalım koluna _____ adı verilir.
3. Volkan konisinin patlama ve çökmesi sonucu oluşan geniş çukurlukta biriken suya _____ gölü denir.

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Web tabanlı Coğrafi Bilgi Sistemlerinin (CBS) afet yönetimindeki kullanımına ilişkin hangi yargı doğrudur?

(A) Farklı tematik katmanları bütünleştirerek riskli alanların harita üzerinde.

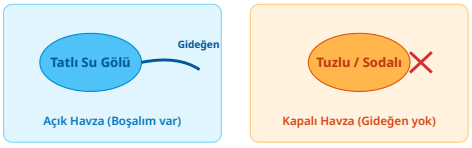
(B) Yalnızca geçmiş yüzyıllarda gerçekleşmiş jeolojik olayların statik.

(C) Yerküre yüzeyindeki jeomorfolojik değişimleri uydu verisi kullanmaksızın.

(D) Kentsel yerleşim planlamalarında nüfus yoğunluğu yerine yalnızca iklim.

4 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Bir göl çanağındaki suyun tatlı veya acı/tuzlu olmasını belirleyen temel hidrolojik etken nedir?

(A) Göl çanağının bulunduğu coğrafi bölgenin yıllık ortalama güneşlenme.

(B) Göl yüzeyine düşen rüzgârların yönü ve oluşturduğu dalgaların dip.

(C) Göl çanağındaki fazla suların bir gideğen vasıtasıyla dış havzalara.

(D) Göl tabanındaki bitki örtüsünün fotosentez yoluyla ürettiği oksijen gazı.

5 AÇIK UÇLU

Bir gölün açık havza niteliği taşımasının göl suyunun kimyasal yapısına temel etkisi nedir?

_____

_____

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Yeryüzündeki tatlı su rezervlerinin oransal dağılımı göz önüne alındığında hangi durum öne çıkar?

(A) Dünyadaki kullanılabilir tatlı suların en büyük bölümü akarsular ve yapay.

(B) Tatlı su varlığının yaklaşık üçte ikisi kutup bölgelerindeki buzullar ve.

(C) Yeraltı suları küresel tatlı su potansiyeli içerisinde ihmal edilecek.

(D) Atmosferdeki su buharı yeryüzündeki tüm göllerin toplam su miktarından.

7 BOŞLUK DOLDURMA

Su kaynakları ve ekolojik terimlere ait cümlelerdeki boşlukları uygun kavramla tamamlayınız.

Sirk | Karasallık | Ötrofikasyon

1. Buzul aşındırmasıyla oluşan yüksek çanaklarda suların birikmesiyle _____ gölleri meydana gelir.
2. Aşırı gübre ve atık birikimiyle göl yüzeyinde alg patlamasının yaşanması sürecine _____ denir.
3. Deniz etkisinden uzak iç havzalarda buharlaşmanın ve kuraklığın şiddetlenmesine _____ denir.

8 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Yerküredeki okyanus akıntılarının küresel iklim ve ısı transferi üzerindeki etkisi nasıl değerlendirilir?

(A) Sıcak okyanus akıntıları geçtikleri kıyılarda hava sıcaklığını düşürerek.

(B) Soğuk su akıntıları ekvatoral kuşaktaki aşırı ısınmayı artırarak.

(C) Termohalin dolaşım ve akıntılar ekvatordaki aşırı ısıyı kutup bölgelerine.

(D) Okyanus sularının hareketi atmosferdeki rüzgâr sistemlerinden tamamen.

9 BOŞLUK DOLDURMA

Hidroloji ve havza kavramlarına ait boşlukları kavram bankasından seçerek doldurunuz.

Akifer | Buharlaşma | Havza

1. Yeraltı suyunu depolayan ve gözeneklerinde ileten geçirimli jeolojik kayaç katmanına _____ denir.
2. Bir akarsuyun su topladığı ve kollarıyla kapladığı tüm coğrafi alana akarsu _____ alanı denir.
3. Güneş enerjisiyle sıvı haldeki suyun gaz fazına geçerek atmosfere karışması sürecine _____ denir.

10 EŞLEŞTİRME

Yerküredeki su depolarını ve hidrolojik niteliklerini doğru özellikleriyle eşleştiriniz.

☐ 1. Okyanus ve denizler

☐ 2. Kutup buzulları

☐ 3. Yeraltı akiferleri

a) Yeryüzündeki toplam tatlı su rezervlerinin en büyük bölümünü bünyesinde barındıran donmuş depodur.

b) Yerküredeki toplam su varlığının yaklaşık yüzde doksan yedisini oluşturan tuzlu kütledir.

c) Yağış sularının geçirimli tabakalara süzülmesiyle beslenen ve uzun süre depolanan tatlı sulardır.

11 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Kapalı havza göllerinde su seviyesinin mevsimsel dalgalanması incelendiğinde hangi nedensellik bağı kurulur?

(A) Yaz mevsiminde artan buharlaşma göldeki mineral derişimini azaltarak suyun.

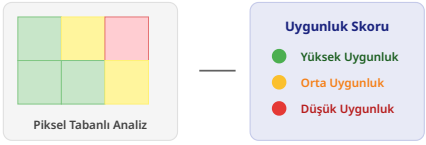
(B) Bölgeye düşen yağış miktarının artması durumunda gölün gideğeni.

(C) Göl çanağındaki su hacmi yalnızca yeraltı fay hatlarının yarattığı sismik.

(D) Gideğeni olmayan göllerde su bilançosu doğrudan yağış miktarı ile.

12 ÇOKTAN SEÇMELİ

CBS katmanlarının mekânsal analiz süreçlerinde kullanımıyla ilgili hangi ifade doğrudur?

(A) Eğim, jeoloji ve arazi örtüsü gibi farklı veri katmanları üst üste.

(B) Mekânsal katmanlar birleştirildiğinde harita ölçeği daima küçülerek yerel.

(C) Uydu görüntülerinden elde edilen piksel verileri yalnızca deniz.

(D) CBS veri tabanlarında coğrafi koordinatlar yerine sadece alfabetik il.

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.